

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/76/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200213
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200213.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, právnej veci navrhovateľa: R. X., L., právne zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Advokátska kancelária Sibírska č. 4, Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/11/2014 - 74 zo dňa 21. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/11/2014 - 74 zo dňa 21. marca 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 25.11.2013 č. XXX XXX XXXX X, ktorým táto zamietla žiadosť navrhovateľa o prepočet starobného dôchodku a zhodnotenie doby služobného pomeru od 03.12.1962 do 30.11.1990.

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo sa stotožnil so záverom odporkyne, že v predmetnej veci vznikol navrhovateľovi nárok na invalidný dôchodok podľa § 134 až § 135 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších prepisov, t. z. podľa piatej časti tohto zákona a tento dôchodok naďalej navrhovateľovi vypláca Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia v Bratislave. Nárok na starobný dôchodok podľa ust. § 274 zákona navrhovateľovi nevznikol s poukazom na ustanovenie § 255 zákona, podľa ktorého za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získanej do 31.12.2003 ak za toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. Navrhovateľovi preto nebolo možné na účely nároku na starobný dôchodok a určenie jeho sumy zhodnotiť obdobie jeho služobného pomeru trvajúce od 30.12.1962 do 30.11.1990 tak, ako sa navrhovateľ mylne domnieval.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, ktorým nesúhlasil so zamietavým rozhodnutím odporkyne ako aj krajského súdu. Namietal, že vznik nároku na výsluhový príspevok rovnako ako vznik nároku na výsluhový dôchodok nie sú podmienené dovŕšením fyzického veku potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení, resp. o sociálnom poistení, ale je založený len na princípe výsluhy, t. j. trvania služobného pomeru počas určeného počtu rokov. Sociálna poisťovňa svojím rozhodnutím zo dňa 27.08.2008 priznala žalobcovi starobný dôchodok odo dňa XX.XX.XXXX, keď dosiahol vek 63 rokov. Uvedenými dvomi rozhodnutiami (VÚSZ a SP) došlo ku konkurencii invalidného a starobného dôchodku a tieto rozhodnutia nedôsledne zhodnocujú obdobie služby vojaka z povolania od 03.12.1962 do 30.11.1990. Poukázal na to, že do 30.04.1998 existoval len jeden spoločný systém dôchodkového zabezpečenia pre všetkých občanov SR a navrhovateľovi vznikol nárok na invalidný dôchodok dňa 01.12.1990 podľa § 134 a § 135 (t. j. podľa piatej časti) zákona č. 100/1988 Zb., pričom od 01.05.1998 sa na vojakov z povolania táto úprava už nemohla používať.

Odporkyňa navrhovateľovi odpracované roky v I. a III. pracovnej kategórii na tento účel dostatočne nezohľadnila pre výšku jeho dávok starostlivo neposúdila, čo osobu žalobcu vážnym spôsobom diskriminuje a poškodzuje. Presné údaje o počte odpracovaných rokov sa navrhovateľovi rozchádzajú a líšia sa od oficiálnych údajov vedených žalovanou, čo sa nepodarilo odstrániť ani na krajskom súde.

Odporkyni vytýkal, že síce tvrdí, že v invalidnom výsluhovom dôchodku bola zhodnotená doba služobného pomeru vojaka z povolania zaradená do I. pracovnej kategórie, to však nemá vplyv na určenie výšky výsluhového dôchodku. Navrhovateľ vykonával vojenskú základnú službu a službu vojaka z povolania v rozsahu zakladajúcom nárok na starobný dôchodok v zníženom veku určeného podľa osobitného predpisu a bol mu priznaný invalidný výsluhový dôchodok a preto je obdobím dôchodkového poistenia v prospech navrhovateľa aj obdobie výkonu jeho zamestnania podľa § 255 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z., a nie je možné pre neho stanoviť iné, menej výhodné podmienky pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok, ako boli stanovené predchádzajúcou úpravou.

Navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporkyne sa zrušuje a vec sa vracia odporkyni na ďalšie konanie a žiadal priznať náhradu trov celého konania.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu trvala na správnosti svojho rozhodnutia a dôvody navrhovateľa uvedené v odvolaní označila za neopodstatnené. Podľa jej názoru súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležité právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne.

Zdôraznila, že navrhovateľovi vznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 135 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, t. j. podľa piatej časti tohto zákona, a tento dôchodok naďalej vypláca Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia v Bratislave, nárok na starobný dôchodok za použitia § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nevznikol.

S poukazom na ust. § 255 ods. 5 a 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení trvala na tom, že nie je možné hodnotiť na účely nároku na dôchodok a určenie jeho sumy ani obdobie služobného pomeru od 3. decembra 1962 do 30. novembra 1990 a preto bola žiadosť navrhovateľa napadnutým rozhodnutím zamietnutá. Odporkyňa vzhľadom na to navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov odvolaní, odvolania prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nebolo dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 24. augusta 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na

internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

V konaní nebol sporný skutkový stav tak ako ho zistil súd prvého stupňa z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporkyne, t. j. že navrhovateľovi bol rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 27. augusta 2008 priznaný od 31.12.2007 starobný dôchodok podľa § 65 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon“). Žiadosť navrhovateľa zo 14.10.2008 o prepočet starobného dôchodku a zhodnotenie doby služobného pomeru od 03.12.1962 do 30.11.1990 odporkyňa napadnutým rozhodnutím s odkazom na ust. § 65 ods. 1 a § 255 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietla.

Z administratívneho spisu odporkyne ďalej vyplýva, že Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia priznal navrhovateľovi od 01.12.1990 podľa § 135 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení invalidný dôchodok, ktorý bol 01.05.1998 pretransformovaný na invalidný výsluhový dôchodok podľa § 93 ods. 1 zákona č. 114/1998 Zb. o sociálnom zabezpečení vojakov. Podľa jeho potvrdenia č. 65403000099602 z 26.5.2008 pre invalidný výsluhový dôchodok bola započítaná doba zamestnania od 24.4.1962 do 2.12.1962, pracovný pomer, vojenská základná služba od 03.12.1962 do 30.11.1964 v 1. kategórii funkcií, vojak z povolania od 01.12.1964 do 30.11.1990 a dopočet do 60 rokov veku od 01.12.1990 do 23.04.2004.

Podľa § 134 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na invalidný dôchodok, ak splnil podmienky uvedené v § 29 a

- a) stal sa invalidným v dobe služby alebo najneskôr do dvoch rokov od jej skončenia alebo
- b) vykonával službu najmenej 20 rokov.

Podľa § 14 ods. 4 prvá veta zákona č. 100/1988 Zb., ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona.

Navrhovateľovi však vznikol nárok na invalidný dôchodok podľa piatej časti citovaného zákona a to vo výške podľa ust. § 135 zákona č. 100/1988 Zb., stanovujúceho podmienky pre priznanie základnej výmery invalidného dôchodku v závislosti od doby výkonu služby vojaka z povolania a vykonávanej kategórie funkcií, predpoklady pre jej navýšenie a druhy najvyššej výmery invalidného dôchodku v určených hraniciach.

Podľa § 93 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z.z. invalidné dôchodky a čiastočné invalidné dôchodky z I. a II. kategórie funkcií, na ktoré vznikol nárok podľa doterajšieho predpisu a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za invalidné výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a zvyšujú sa od tohto dňa o 12 %.

Vylúčenie doby trvania služobného pomeru policajta pre nárok na starobný dôchodok odporkyňa oprela o § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z.

Podľa prechodného ustanovenia § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Navrhovateľovi bol podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z 26.05.2008 priznaný invalidný dôchodok prekvalifikovaný na invalidný výsluhový dôchodok pre výšku ktorého mu bola započítaná doba zamestnania od 24.04.1962 do 02.12.1962 pracovný pomer, vojenská základná služba

od 03.12.1962 do 30.11.1964 v 1. kategórii funkcií, vojak z povolania od 01.12.1964 do 30.11.1990 a dopočet do 60 rokov veku od 01.12.1990 do 23.04.2004 a tento mu Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia v Bratislave naďalej vypláca.

Keďže navrhovateľ je poberateľom invalidného dôchodku prekvalifikovaného na invalidný výsluhový dôchodok je záver odporkyne, s ktorým sa dôvodne stotožnil aj súd prvého stupňa, že obdobie výkonu služby navrhovateľ získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, správny a preto obdobie výkonu služby dôvodne nemožno považovať za obdobie dôchodkového poistenia v zmysle ust. §255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z.. Nárok na starobný dôchodok za použitia § 274 zákona navrhovateľovi nevznikol.

Pre určenie výšky navrhovateľovi priznanej dávky invalidného výsluhového dôchodku je nepochybne významnou okolnosťou v zmysle citovaného ust. § 135 ods. 1 zákona č. 100/1988 Z.z. skutočnosť, že navrhovateľ vykonával službu v I. kategórii funkcií.

V konaní nebolo sporným, že navrhovateľ vykonával službu vojaka v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 114/1998 Z. z. a obdobie výkonu služby v I. kategórii funkcií mu teda bolo zohľadnené pre dávku dôchodkového zabezpečenia.

Vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia ustanovenie § 274 ods. 1 zákon č. 461/2003 Z.z. zakotvuje zásadu zachovania získaných nárokov, vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie a to do 31. decembra 2023.

Keďže navrhovateľovi z titulu služby vojaka z povolania vznikol nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 114/1998 Z. z., jeho námietka o nezohľadnení jeho nárokov vyplývajúcich zo služobného pomeru vojaka z povolania a uplatňovaní pre neho iných (menej výhodných) podmienok pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok, ako boli stanovené v období výkonu a ukončenia jeho služby, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

Na základe zisteného skutkového stavu veci, uvedených právnych skutočností a po vyhodnotení odvolacích námietok účastníkov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o prepočet starobného dôchodku bolo vydané v súlade so zákonom, vychádzalo zo správneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa nepochybil, ak ho potvrdil, preto odvolací súd jeho rozsudok s poukazom na § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému navrhovateľovi trovy odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.